SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/407
Dok.nr:	26/9124
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	Marit Haukland
Dato:	08.04.2026

Høringsuttalelse fra Eldrerådet - Oppstart planprogram kommunedelplan Oppvekst 2026-2032

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 007/26	Eldrerådet	15.04.2026

INNSTILLING
Saken legges frem uten innstilling.

Nye opplysninger

Eldrerådet behandling - 15.04.2026 - PS-007/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Saken tas enstemmig til orientering.

Eldrerådet PS - 007/26 VEDTAK:
Saken tas til orientering.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Kommunestyret vedtok 13. februar 2025 Kommunal planstrategi 2024–2028. Planstrategien prioriterer utarbeidelse av ny kommunedelplan for oppvekst. Planprogrammet som nå legges frem beskriver formål, avgrensning, rammer og føringer, organisering, medvirkning, samskaping, fremdrift og kunnskapsgrunnlag for planarbeidet.

Kommunedelplanen skal omfatte barnehage, grunnskole, SFO, barneverntjenestens kommunale del og samarbeid i Vesterålen, samt tverrfaglig samhandling i og rundt Laget rundt barnet. Planen skal ha en handlingsdel med konkrete tiltak og prioriteringer for perioden 2026–2032. Handlingsdelen legges til grunn for kommunedirektørens prioriteringer i arbeid med budsjett og økonomiplan.

Administrasjonen anbefaler at planprogrammet legges ut til høring og offentlig ettersyn.

FAKTA I SAKEN

Bakgrunn og hjemmel
Planarbeidet gjennomføres i henhold til prosesskravene i plan- og bygningsloven. Planprogrammet skal klargjøre:
- formålet med planarbeidet
- planens avgrensning og innhold
- organisering, medvirkning og samskaping
- fremdrift og utredningsbehov

Formål og behov for planen
Kommunedelplan for Oppvekst skal bidra til en felles forståelse av oppvekstvilkårene for barn og unge i Sortland kommune, og gi strategisk retning og prioriteringer for utvikling av oppvekstsektoren.

Planprogrammet og tilgjengelig kunnskap viser at de fleste barn og unge i Sortland har gode oppvekstvilkår, med trygge rammer, gode barnehager og skoler og tilgang til fritidsaktiviteter. Samtidig viser både lokale erfaringer og nasjonale utviklingstrekk at sektoren står overfor nye og sammensatte utfordringer, knyttet til:
- tidlig og omfattende digitalisering av barndommen
- mindre tid til frilek, fysisk aktivitet og analoge fellesskap
- fallende motivasjon for læring og utfordringer i grunnleggende ferdigheter
- økende individfokus som utfordrer kollektive fellesskapsprosesser
- økende utenforskap og risiko for frafall fra videregående opplæring og arbeid
- økende antall bekymringsmeldinger til barneverntjenesten, med høyere alvorlighetsgrad i sakene

Planen skal legge grunnlag for en samordnet utvikling av oppvekstsektoren, med særlig vekt på forebygging, tidlig innsats, inkludering og gode oppvekstmiljø.

Planens innhold og avgrensning
Kommunedelplanen skal omfatte:
- barnehage
- grunnskole
- skolefritidsordning (SFO)
- barneverntjenesten – kommunal del og samarbeid i Vesterålen
- tverrfaglig samhandling i og rundt Laget rundt barnet

Planen skal ses i sammenheng med kommunedelplan for helse og omsorg, kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser, samt øvrige tverrsektorielle planer og temaplaner.

Folkehelseperspektivet og FNs bærekraftmål om god helse og livskvalitet, god og inkluderende utdanning og samarbeid for å nå målene, skal være gjennomgående.
Det går et skille i ansvarsforholdet ved ungdommens overgang fra grunnskole til videregående opplæring. Det er likevel viktig at kommunen danner partnerskap med VGS, og at kommunen kan få kjennskap til observasjoner, trender og utviklingstrekk i den videregående opplæringen. Som grunnlag for arbeidet vil VGS bli invitert inn i planprosessen.

Organisering, medvirkning og samskaping
Planarbeidet organiseres som et prosjekt med kommunalsjef Oppvekst som prosjekteier og assisterende kommunalsjef Oppvekst som prosjektleder. Det etableres styringsgruppe og redaksjon.

Planprogrammet legger opp til bred og reell medvirkning, og vektlegger samskaping som arbeidsform. Barn og unge, foresatte, ansatte, folkevalgte, råd og utvalg, frivillig sektor og samarbeidspartnere skal involveres gjennom dialog, arbeidsmøter, høringer og digitale innspill.

Samskaping løftes frem som et bærende prinsipp for utvikling av oppvekstsektoren, særlig for å møte sektorovergripende utfordringer og styrke folkehelse, inkludering og bærekraftige oppvekstmiljø.
Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Planarbeidet skal bygge på et bredt og oppdatert kunnskapsgrunnlag som belyser både sårbarhetsfaktorer og beskyttelsesfaktorer for barn og unge i Sortland kommune. Dette omfatter blant annet:

- demografi og befolkningsutvikling
- levekår og sosial ulikhet
- kvalitet i barnehage og skole
- status i barnevern, PPD og helsetjenester
- tverrfaglig samarbeid i Laget rundt barnet
- inkludering og mobbing
- kapasitet, økonomi og bemanning
- rekrutterings- og kompetansebehov
- skolestrukturutredning i 2026

Kunnskapsgrunnlaget skal gi felles forståelse for utfordringer og muligheter, og danne grunnlag for mål, strategier og tiltak i handlingsdelen.

Vedlegg:
Oppstart og høring for planprogram kommunedelplan Oppvekst 2026-2032
Planprogram Oppvekst